

Ineke Koele.

Nederland de risee van Europa?

EXIT Ondernemende Filantropie ...

Door: Ineke Koele

10-11-2024

Fiscaliteit

Het kabinet creëert in het Belastingplan 2025 een Opmerkelijke Belemmering door serieuze filantropen de deur te wijzen. Zonder adequate motivering voor de samenleving en democratie, zo betoogt Ineke Koele in haar column, eerder verschenen in The Floris.

De mantra in Den Haag is dat 'Ongebruikelijke Constructies' worden beëindigd zonder inhoudelijke discussie. De *doublespeak* hierover is zo sterk, dat de waarheid er allang niet meer toe doet. Het resultaat is een **Opmerkelijke Belemmering** voor innovatie en onze democratische rechtsstaat, bovendien zonder enige adequate motivering.

Miljarden om de koers te veranderen

In het Belastingplan 2025 wordt in een drietrapsraket de definitieve fase van de afbraak van het maatschappelijke middenveld gerealiseerd door elke serieuze vorm van filantropie effectief te smoren. Dat komt omdat vanaf 1 januari 2025 een schenking van aandelen in een vennootschap of vanuit de vennootschap zelf bij de ondernemer wordt afgestraft met een inkomstenbelasting ter grootte van 31% van de waarde van het geschonken vermogen. Van een ondernemer wordt verwacht dat als hij of zij schenkt aan het algemeen nut, hij of zij per saldo 131% wegschenkt – 100% aan een ANBI en 31% aan de fiscus. Nagenoeg alle grote filantropie wordt in Nederland gestand gedaan door ondernemers, die graag de overvloedige miljoenen van hun vergaarde vermogen aanwenden voor innovaties en hulp ten behoeve van de samenleving. In een maatschappij die collectief op de rand van de afgrond afstevent, is er een sterk stijgend aantal filantropen dat honderden miljoenen en collectief miljarden wil inzetten om de koers te veranderen voordat het te laat is.

Nederland als uitzondering

In de gehele westerse liberale wereld zijn schenkingen aan charitatieve instellingen op zijn minst vrijgesteld van inkomsten-, schenk- en erfbelasting. Nederland is het enige land ter wereld waar een schenking van aandelen in een bedrijf aan een ANBI belast is met inkomstenbelasting alsof het bedrijf wordt verkocht tegen de waarde in het economische verkeer. Ook wordt een grote schenking door een vennootschap in Nederland gezien als een verkapte dividenduitkering aan de aandeelhouder, omdat de aandeelhouder geacht wordt te zijn bevoordeeld door de schenking aan een ANBI.

'Beyond the point'

Daarnaast wordt in de meeste liberale jurisdicties aan filantropische giften binnen bepaalde restricties aftrekbaarheid verleend voor inkomstenbelastingen, vanwege het principe van pluralisme in de samenleving. Burgers hebben het recht (althans gedeeltelijk en binnen strak gereguleerde kaders) om zelf te kiezen waar hun stem naartoe gaat, wat essentieel is in een monitordemocratie die we heden ten dage zijn. Een onderzoek naar 'doelmatigheid' van de giftenaftrek is niet alleen zeer voorspelbaar, maar dan ook volstrekt *beyond the point*. We evalueren ook niet het nut van, ik noem maar wat, de rechterlijke macht (al zijn er partijen in Den Haag die dat graag zouden willen).

Denkfout

In het Belastingplan 2023 werd eerst de giftenaftrek beperkt tot € 250.000 zonder acht te slaan op de belastingdruk bij filantropische ondernemers die daardoor onmiddellijk werd opgeroepen. Dat was een simpele denkfout, die door voormalig staatssecretaris Marnix van Rij is hersteld door in het Belastingplan 2024 in grote haast een nieuwe regeling te creëren die ook niet erg doordacht is, maar wél het probleem oploste. Ondernemers konden alsnog schenkingen doen vanuit een vennootschap zonder de geschetste belemmering. Er werd direct bij gezegd dat het eenvoudig was om misbruik te maken van de regeling op een manier die niet bedoeld was en dat er eventueel anti-misbruikbepalingen zouden volgen.

Nog een denkfout

In het nu voorliggende Belastingplan 2025 schaft men liever gewoon de gehele regeling af en buigt zich niet eens over de onvolkomenheden van de haastregeling in het Belastingplan 2024. Ook laat men na om over alternatieven na te denken, die er eenvoudig te bedenken zijn. Daarmee wordt voor de tweede maal een denkfout gemaakt. De enige motivering is dat volgens het kabinet het ongewenst is dat er een verschillende behandeling bestaat tussen giften door een aanmerkelijkbelanghouder (ondernemer) vanuit zijn vennootschap en giften die niet uit een vennootschap komen. Dat is een *doublespeak* omdat het de werkelijkheid verhult: het probleem is nu juist dat die ongelijke behandeling er juist wél is en ook altijd is geweest. Door de giftenaftrek werd het probleem geneutraliseerd. Met de “regeling-van Rij” per 1 januari 2024 konden ondernemers hun vermogen aan ANBI's overdragen. Het feit dat vele ondernemers nu met spoed ANBI's oprichten en substantiële bedrijfsbelangen overdragen, maakt heel duidelijk hoe wezenlijk dit is.

Valse retoriek

Het is een schande dat met valse retoriek zuiver ondemocratische voorstellen worden gemotiveerd met als gevolg dat Nederland tot de risee van Europa wordt gemaakt op het gebied van het maatschappelijk initiatief. Hopelijk komt het Parlement nog tijdig tot inzicht en stuurt men de ambtenaren terug naar de tekentafel.

Mr. dr. Ineke Koele is oprichter van The Floris en RvT-lid van deze stichting. Ze is eigenaar van Koele Tax & Legal Perspecta, een onafhankelijk, geïntegreerd belastingadvies- en advocatenkantoor dat zich toelegt op Geavanceerde Advisering en Probleemoplossing voor ondernemers en particulieren: Private Clients en uiteenlopende instellingen: Non-Profits. Koele wordt ook internationaal gerekend tot de top in haar vak. Zij behoort tot diverse internationale denktanks en heeft verscheidene internationale Honors ontvangen voor haar werk.

Over de auteurs

Mr. dr. Ineke Koele behoort vanaf het begin tot het corps Experts van De Dikke Blauwe. En daar zijn we trots op: Koele behoort tot het kleine elite-klasje van internationaal zeer gerenommeerde fiscaal juristen en in legt in haar geïntegreerde praktijk een juridische, fiscale en strategische focus op advisering voor vermogende private cliënt en nonprofits. Haar analytisch vermogen en scherpe pen geven haar artikelen en commentaren een grote diepgang. Het is daarom niet verwonderlijk dat Koeles bijdragen in DDB soms ook doordringen tot koepelbestuurders, beleidsmakers en politiek, zoals onlangs gebeurde toen VVD-kamerlid Helma Lodders in een algemeen overleg over de giftenaftrek aan staatssecretaris Menno Snel vroeg of deze ‘ook kennis had genomen van de publicaties in De Dikke Blauwe, onder anderen van DDB's Expert mr. dr. Ineke Koele.’